

Resebrev - mars 2010. Längs Brasilianska nordkusten

Så fort vi var tillbaka från vårt äventyr i Amazonas djungler startade arbetet med att förbereda vår långa segling norrut. Bland annat behövde botten göras ren efter dessa veckor som båten legat i en flod. Inte något man drömmer om när sikten bara är 10-20 cm. Marinan fixade det åt oss. För motsvarande 500 SEK dök en kille, med tuber, och både skrapade och tvättade hela vår botten som nu blev jättefin. Gasol fylldes, enkelt denna gång. Bara att lämna vår svenska flaska till en av ägarna till marinan så fick vi tillbaka den fylld lite senare samma dag. Bunkra, tvätta, fylla vatten, sjöstuva, ja listan kan göras lång men vi har hunnit göra båten klar för avfärd några gånger nu så båda vet vi vad som skall göras.

Solnedgång över vår brygga i Jacaré

Under vår tid i Jacaré har vår gamla batteriladdare gett upp. Det upptäckte vi då våra batterier hade laddat ur sig och först trodde vi att vi skulle bli tvungna att byta ut dem. Då fick vi låna en batteriladdare av Brian, en engelsman som bott här 20-30 år och arbetar med båtunderhåll. Helt utan kostnad kunde vi ladda våra batterier som det inte var fel på! Det saknades destillerat vatten, som hade dunstat rejält på bara en månad! Inte bara vi människor får problem i värmen.

Det är annars svårt med delar till båtar här. Dels finns ingen seglingstradition i denna del av Brasilien, dels är det dyrt då man oftast måste importera. Behöver man något är det ändå denne Brian som, om någon, kan fixa det.

En lördag passade vi på att göra det som brasilianarna här gör, nämligen att åka med en båt ut till Areia Vermelha. Det vill säga "den röda sandens ö". Denna finns bara under några timmar, vid lågvatten, ca 25 dagar per månad. Då ställer man ut barer och folk sitter i vattnet och njuter eller badar och snorklar. Det är också hit man passar på att åka med sin motorbåt. När vattnet stiger töms ön och blir återigen en del av revet som ligger utanför Cabedelo.

Areia Vermelha, med fullt av båtar ankrade framför

Här stod både barer och bord ute i vattnet

9 mars lämnade vi Jacaré på ett utgående vatten och fick en fin segling i lätta vindar upp till Natal. Farten fick god hjälp av den medström vi hade. Vi gick en bra bit ut från kusten för att undvika fiskebåtar och nät och det första vi såg när vi på morgonen närmade oss land var en stor bro. Kollade i våra pilots och sjökort, även de alldeles färska brasilianska sådana, men ingen bro. Nu låg den där i alla fall, alldeles över inloppet till Rio Grande do Norte men den var riktigt hög och alldeles innanför bron fanns Natals Yachtklubb. Här får man ankra, och nyttja klubbens faciliteter, utan kostnad i tre dagar sedan kostar det ca 150 SEK/dag. Dessutom hjälpte de till med inklareringen som vi fyllde i på marinans kontor och de sedan faxade iväg, mycket smidigt.

Nybyggd bro?

Natal, som betyder jul, är en stad med gamla anor och fick sitt namn som en hyllning till årstiden då portugiserna först kom hit den 25 december 1598. De lät uppföra en fästning, Forte dos Reis Magos, som är ett känt landmärke. 1633 ockuperades denna av nederländarna, som gav fästningen en femuddig form, innan portugiserna återtog den 1654. Man kommer in i fästningen, som står kvar än idag, på en smal gångväg som täcks helt när det är högvatten. Idag är Natal en modern storstad med ca 800 000 invånare.

Med karta i handen gav vi oss iland på upptäcktsfärd. Vi har båda bra lokalsinne och normalt inga problem att läsa kartor och hitta i okända städer men de brasilianska stads-kartorna liknar inget annat vi sett. Bara vissa gator är med och områden där emellan kan vara stora eller små. Troligen är de små då de inte är relevanta för turister. För ett sådant hamnade vi i. Även när man hittar en gata som finns på kartan så finns inte nästa osv.

Därför irrade vi denna första eftermiddag runt i enorma bostads-kvarter i Natal. Genom smala gränder, upp och ner, åt vänster och åt höger. Ingen vi frågade kunde visa oss var vi var på kartan? Men till slut kom vi fram till Centro do Turismo som var vårt mål. Ett vackert gammalt hus som bland mycket annat varit fängelse under åren 1945-1969. År 1976 gjorde man om det till ett kulturcentrum och idag är det små hantverksbutiker i de gamla cellerna. Efter ännu en lång promenad in till centrum i denna kuperade stad blev det taxi tillbaka för vår del.

Genom smala gränder

När man angör Natal från havet ser det ut som om det är två städer. Centrala Natal i norr och i söder ligger stadsdelen Ponta Negra med sina höga hotell. Det är dit de flesta turister kommer. Mellan dessa stadsdelar ligger Parque das Dunas, ett 6 kvadratkilometer stort reservat med sanddyner. Denna park får man endast beträda i sällskap med en guide.

Vi åkte till den södra delen av staden, till Natal's mest kända strand, Praia Ponta Negra, som är flera kilometer lång. I södra änden av stranden ligger Morro do Careca, en 120 meter hög sanddyn. Tyvärr har erosionen gjort den instabil så det är inte längre tillåtet att klättra upp på dynen.

Morro do Careca, såg ut som en slalombacke

Strandliv så långt ögat nådde...

Området är trivsamt med en del äldre, mindre hotell nere vid stranden tillsammans med restauranger, uteserveringar och butiker. Här tillbringade vi en heldag med att strosa runt, bada, titta på folk och leva turistliv. Överallt sålde man smårätter, solskydd, kläder och souvenirer direkt på stranden.

Vi träffade bland annat brasilianske Eddie som hade flickvän i Stockholm, åt långlunch på Cactus, som visade sig ha svensk ägare, och slingrade oss hem via Natal's bussnät.

På torsdagskvällen besökte vi åter Centro do Turismo som, en gång per vecka, ordnar "fórró com turista", dvs. forrodans för turister. Vi hade alla fördomar man kan ha och trodde väl nästan att vi skulle hamna på modern typ av grisfest med busslast efter busslast av skandinaviska turister som skulle dansa med inhemska instruktörer. För vår del kunde det ju vara roligt att träffa svenskar. Så fel vi hade!

När gården inne på turistcentret fyllts var vi de enda skandinaverna på plats. Istället var där fullt av inhemska turister, våra bordsgrannar kom t ex från en mindre stad vid gränsen till Argentina, i södra Brasilien, 300 mil från Natal.

Fórró är inte vår typ av musik, och dansen är en blandning av lite stappig foxtrot uppblandat med lite bugg, främst hos de yngre. Det är ändå fascinerande att alla, oavsett ålder, dansar detta och den gamla fångelsegården sjöd av musik och glädje denna kväll.

Ett par mil norr om Natal ligger Genipabu, en liten avsomnad by, belägen i en park av sanddynor som bildats av drivsand och som är upp till 50 meter höga och sluttar ner mot Atlanten. Många vykort från Brasilien är tagna här så området skall vara väldigt vackert.

Här kan man åka sandboarding, rida kamel eller åka strandjeep upp bland dynerna, men bara med en licensierad förare. En tur i jeep lät trevligt men vi avstod då det skulle bli allt för dyrt. Synd, för många bilar stod tomma tack vare de höga priserna.

Trappa, gjord av sandsäckar (!), upp till en av dynerna

Vi besökte den fräcka restaurangen som byggts längst ut på udden och åt lunch innan vi klättrade upp på den närmaste dynen där kamelerna höll till. Här fick vi en strålande utsikt över bland annat Natal i söder och stränderna norröver. Sanden var riktigt stekhet och det var skönt att svalka fötterna i det 30-gradiga vattnet när vi kom ned igen.

Visst var dynerna fina, men som strand tyckte vi Ponta Negra var klart överlägsen denna.

Man kunde rida kamel...

... eller besöka läckra Bar & Restaurang 21!

Dagens mest brasilianska händelse blev istället färden till Genipabu. Vi gick över till playan bortanför yachtklubben, där bron går över till nordsidan. Först besökte vi busstorget som skickade oss vidare längs stranden. Plötsligt stannade buss nr 48, som vi vet går in till centrum, och erbjöd sig att skjutsa oss till rätt buss! Hela bussen engagerade sig för att få oss att förstå att det var klokt att åka med dem söderut, alltså åt fel håll, så till slut klev vi på och blev avsläppta i en annan del av staden med beskedet att "här passerar bussen till Genipabu"! Mycket riktigt. Efter lång väntan så dök vår buss upp.

Återigen slår det oss vilken språkförståelse man utvecklar på en resa som den vi gör. När man byter land, och därmed språk lite då och då, upptäcker man snart likheterna mellan de olika språken. Vi kan bara lite spanska och absolut ingen portugisiska men man lär sig snart att använda lite spanska, lite franska, lite engelska och lägga till lite portugisiskt uttal. När orden tryter tar man till händerna och svenskan, vilket brukar fungera utmärkt. Det är nämligen få som pratar engelska här.

Med långbyxor på...

Dagen innan vi lämnade Natal var det dags för utklarering från denna delstat. Enligt yachtklubben skulle vi endast besöka tullen. Något undrande gick vi dit och efter en stunds kopierande av papper förstod vi att något saknades men inte vad. Tulltjänstemannen försökte förklara men gav till slut upp och visade oss till en dörr två kontor längre bort. Där fanns en kille som pratade spanska och lite engelska och nu visade det sig att vi inte var inklarade fullt ut! Den blankett marinan faxat var som en föranmälan och nu fick vi fylla i hälsodeklaration och liknande. På frågor om hur många som dött ombord på resan, om vi har smittsamma sjukdomar eller råttor ombord svarade vi nej så nu har vi papper på att seaQwest är ett friskt fartyg! Tillbaka till tullen och nu gick det enkelt att klarera ut.

Därefter blev vi ombudda att traska bort till hamnmyndighetens kontor för att de skulle registrera att vi lämnar hamnen.

Vi har genom åren hört massor av historier om dessa in- och utklareringar, då man ofta måste bära långbyxor, inför strama

myndighetspersoner som älskar att stämpla papper och gärna skickar runt folk i timalt innan allt är klart. Vi började diskutera hur det fungerar i Sverige. Om scenariot är en icke europeisk båt som besöker Sverige. Hur fungerar det med immigration, uppehållstillstånd och liknande? Vi tror att det finns internationella regler för detta och man skall komma ihåg att de flesta länders invandring inte sker från segelbåtar i gästhamnen så immigrationsmyndigheten ligger förmodligen på något lämpligare ställe än i hamnen. Sedan skall båten klareras in i landet och där hamnar man troligen under samma regelverk som ett stort transportfartyg, därav formaliteterna och kraven på vårdad klädsel. Kaptenen för transportfartyget bär ju uniform. Frisk besättning, inget smuggelgods ombord, nästa destination och liknande uppgifter är desamma oavsett fartygets storlek. Vi har alltid blivit korrekt bemötta, alla utom en portugisisk tullare har varit trevliga och tillsammans har vi krånglat oss igenom alla papper trots språkhinder. Något vi är glada för är att vår båt är registrerad hos Sjöfartverket. Det första som frågas efter är skeppspapper och vårt officiella papper med fina stämplor på går alltid hem. Kopia på båtförsäkringen är också populärt om man kan lämna, men det är mest hamnkontoren som uppskattar.

Liten brasiliansk fiskebåt

Sqalls, med efterföljande regnbåge

Möte! Vi såg 4, tur det inte var natt

16 mars var vi klara för avgång då vår italienske båtgranne, som lämnat Natal några timmar tidigare, kom tillbaka utifrån och åter ankrade bredvid oss. Vi frågade förstas varför och han berättade att sjön bröt över båten så att han inte vågade fortsätta. Därför blev även vi kvar en dag extra men sedan bar det av norröver. Brasiliens nordkust är långgrund och här är gott om små fiskebåtar så vi gick långt ut från land. Dessa fiskebåtar har ingen navigations- eller kommunikationsutrustning och när de blir trötta så lägger de sig och sover, utan lanternor! Upp till 50 distans ut från land. En amerikansk seglare vi mötte hade längre norrut seglat på en, tack och lov utan skador på besättningar och båtar. Kraftig medström får man också så efter bara 3,5 dygn var vi framme i Luis Correia efter att ha seglat 365 Nm men förflyttat oss 515 Nm. Mycket tacksamt!

I lilla Luis Correia, som är en fiskehamn, kan man bara gå in vid högvatten vilket inträffade ca klockan åtta, morgon och kväll, när vi kom. Redan sent på eftermiddagen var vi framme men eftersom här blir kolsvart redan kl 18.30 ankrade vi bakom den långa piren utanför.

Nästa morgon letade vi oss sakta genom rännan in till det lilla fiskesamhället. Djupet var ok nu men på vissa ställen skulle vi stå på grund vid lågvatten. Vi var osäkra på vart vi skulle ta vägen, vår pilot nämnde en brygga där Albatroz sålde is, men det namnet hittade vi ingenstans. Många tittade på oss från båtarna längs de skrangliga bryggorna och rätt som det var vinkade en kille från hamnens fräschaste fiskebåt att vi kunde lägga oss utanpå den. *Till vänster i bild*

Det visade sig att vi hamnat hos ett av de större fiskeföretagen i byn. Ägaren var en fd. fiskare som idag hyr ut båtar, enligt uppgift 30 stycken, och sköter kring servicen.

Här kunde man tanka diesel, det fanns egen isfabrik, flera byggnader där fisk togs om hand och man hade även tillverkning av hummertinor och liknande. Zeus, som direkt tog hand om oss, arbetade med båtservice och fanns ständigt till hands i marinan. Inom ett par timmar hade många grabbar i byn kommit ner och kikat på oss, ofta med förevändningen att båten bredvid oss behövde länspumpas. Den båten lär inte sjunka i första taget! Ingen kunde ett ord engelska men desto fler ord på portugisiska och frågorna var många. Och även denna gång fungerade det att kommunicera. Helst skulle de allihop ha velat gå ner i båten och kikat men vi släppte inte in någon utan talade om att det är vår bostad, och att de gärna fick titta utifrån. Här finns inga fritidsbåtar och deras robusta fiskebåtar har inte alls utrustning som vi. Vad alla har är en radio, så att man kan lyssna på musik! De var mycket fascinerade av våra solpaneler, vinschar och när kapten talade om att vi får vatten elektriskt, rinnande i kran alltså, svimmade nästan en av grabbarna. Vi fick också fin fisk av dem som vi sedan grillade till kvällen.

Själva byn gav ett trevligt intryck och överallt hejade alla och visste vilka i var, nämligen de ljusa i segelbåten! Under våra första dagar här var det rätt lugnt men en morgon kom flera båtar in med fisk, de ligger ute uppåt tio dagar, och då blev det full aktivitet.

Vi tog bussen in till staden Parnaíba, 14 km härifrån. Där fanns både Policia Federal och Capitano dos Portos, de ställen vi behövde besöka för att klarera in/ut här och denna gången också ut från Brasilien. Ännu en gång möttes vi av vänlighet, snabb hantering och en önskan om en trevlig resa.

I vår guidebok stod att detta kanske är den fattigaste delstaten i Brasilien. Ändå såg vi många fina hus, mer ordning och reda än någon annanstans vi varit och en känsla av att man brydde sig lite mer om omgivningarna. Själva

staden kändes som en enda stor trivsamt förort med breda avenyer, prydliga bostäder, trevliga affärer och, som vanligt, en ko eller häst parkerad här och där. Vi fick senare veta att man haft kraftiga regn som förstört delar av området för ett par år sedan och att staden har fått pengar från delstaten för upprustning, därför det många gånger prydliga intrycket.

Från Parnaíba sträcker sig floden med samma namn nio mil västerut och bildar ett av världens största floddelta. Rio Parnaíba liknar en hand med fem fingrar som slingrar sig runt 83 öar.

Här gjorde vi en dag en båtutflykt som övergick till kanottur i smala kanaler bland mangroven.

I kanot bland mangrove

Utöver alla fåglar såg vi både iguan, småapor och en kobra som låg på en gren alldeles ovanför våra huvuden. Lunch intogs på Isla Canarias (ja, det hette så) innan vi besökte en ö som kom fram vid lågvatten och en stor, härlig sanddyn. Båda belägna i den 1 500 kvadratkilometer stora nationalparken Lencóis Maranhenses, med sina vita sanddyner som har formats av vindarna längs kusten.

Turismen har precis hittat hit så mycket är ännu orört. De få som kommer hit utgör en brokig internationell skara. Vi hade denna dag sällskap av brasilianske Valter, som var från São Paulo i söder, jobbade på Volkswagen och kunde lite engelska, holländska Ingrid som just brutit upp från sitt arbete i Barcelona. Nu utforskade hon Brasilien under tre månader innan hon skulle bosätta sig i Holland igen. Och så Miguel, 23-årig stjärnkock från Italien, som de senaste åren arbetat på berömda 5G i Valencia och nu såg sig om innan nästa jobb. Vi fick en mycket trevlig dag i ett härligt sällskap. Ibland kan det kännas skönt att träffa människor som inte är seglare. Det blir lite annat perspektiv på saker då.

Ankrade!

Häftiga sanddyner...

Med sand mellan tårna...

Den kvällen tog vi en taxi hem till Luis Correia. Vår taxichaufför, som hade 33 år bakom ratten, var som en uppslagsbok och hela färden blev som en guidad tur. På långsam, tydlig portugisiska beskrev han vad som gjorts i staden, vad olika byggnader rymde och vad vi borde kika lite närmare på. Samtidigt berättade han om sin familj och de sex barnen, en var taxichaufför som pappa medan en annan var professor. En helt underbar människa som var stolt över sin hemtrakt!

Sista dagen i Luis Correia fick vi hjälp att fylla diesel och vatten. Zeus tyckte det var bäst att tanka upp på bensinstation så han fixade fram en lastbil. Kapten, Zeus och en förare åkte sedan iväg och fyllde tre dunkar. Det var knappt att kapten fick lyfta en tom dunk från flaket. För att tanka vatten fick vi flytta till båtraden bakom oss. Vi hann inte ens förtöja förrän tio man stod beredda att hjälpa till och vattenslangen var överlämnad.

Eftersom högvatten inföll på eftermiddagen lämnade vi hamn och tillbringade sedan två nätter för ankar bakom piren utanför hamnen. Så skönt att kunna ta ett dopp från båten igen.

Men nu var det dags att lämna Brasilien och den 27 mars satte vi segel för de 850 Nm som låg framför oss.

Återigen gick vi långt ut från kusten för att undvika alla små fiskebåtar. Så långt ut som 50 Nm från land var det fortfarande bara 50 meter djupt men sedan gick det fort utför. I lätta vindar men med en fin medström, 1-2 knop, gled vi mot nordväst. Varje eftermiddag regnade det en stund och ofta kom en liten skur under kvällen/natten.

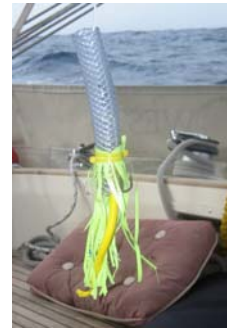
Dessa skurar drog ner temperaturen lite grand, framförallt blev det lite svalare till natten. Under våra månader i Brasilien har det varit mycket varmt och på nätterna har det många gånger varit svårt att sova. När det är 32 grader i vattnet är det inte lätt att få det svalt i båten. Vi som har en välisolerad båt märker också hur svårt det är att få ut värmen. Och hur mycket man än tror sig gilla värme är det inte mysigt att vakna och undra vad som kryper på kroppen och tvingas inse att det är inget som kryper utan svett som rinner.

En kväll glömde vi ta in fiskespöet, som normalt bara hänger ute dagtid. Någon timma efter att mörkret fallit hörde vi hur linan spann ut och en stund senare kunde vi hala in en 3-kilos Big eye tuna. Två dagar senare var det dags för en Bonit (Skip Jack tuna) i samma storlek.

Båda fångade på drag vi gjort själva, draperade med små gröna strimlor från en tidigare version av vår maskot Elin.

*Nattlig fångst
3 kg Big eye Tuna*

Populärt drag

Vi passerade återigen ekvatorn, denna gång under mindre festliga former. Kapten sov och jag satt på mitt pass och halvsov då vi klockan 4 en natt återvände till norra halvklotet. Vi hade en fin fullmåne en av de första nätterna vilket sedan gav oss ljusa, härliga nätter. Och det behövdes. För nu kom vi in i doldrums, med kraftiga regnväder, ibland med mycket vind och grov sjö. Ja, allt ökade; molnighet, regn, squalls, vind, sjö och farten förstås. Vårt fjärde dygn till havs satte seaQwest nytt dygnsrekord, 151 Nm vilket var en förbättring med 3 Nm från det tidigare. Det följde vi sedan upp med fantastiska 171 Nm under det följande dygnet! Över 7 knop i snitt. Svårslaget för en båt av vår storlek.

Den 2 april kom vi fram till Franska Guyana men mer om det berättar vi nästa månad.

Heléne @ seaQwest

Omkörda! Enda båt vi såg den dagen och den fick väja för oss.

